

Innhold (klikk på sidetallet, så kommer du dit direkte ...)

Denne ukas viktigste	1
<i>Viktige tidsfrister</i>	1
Essentials in English	2
<i>Mandatory fire-safety training for all employees at UiB</i>	2
<i>Finally more bilateral assistance for higher education and research in third-world countries</i>	2
Siste nytt fra BIO	2
<i>Ukens bilde</i>	2
<i>Obligatorisk brannvernopplæring for alle ansatte</i>	2
<i>Knut Krzywinski har laget film om miljøvern og kulturlandskap</i>	3
<i>Win-win with culture mixing</i>	3
<i>Anne Bjune i BTs klimapanel</i>	3
<i>Har du lyst på alle heftene av Sarsia?</i>	3
Ukens bilde	4
<i>Blekkspruten Dumbo</i>	4
Siste nytt fra verden rundt oss	4
<i>Mer bilateral bistand til høyere utdanning og forskning i utviklingsland</i>	4
<i>Fakultetsstyremøte</i>	4
Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter	5
<i>Timeless reminders for EU applicants</i>	5
Avsluttende mastergradseksamen	5
<i>Hanne Synnøve Øverland: kontrollert celledød i immunceller hos laks</i>	5
<i>Veronika Tkachenko: opptak av antioksidanter og enzymer fra fôr hos laks</i>	5
<i>Kjerstin Longva Nilsen: hummeratferd påvirkes av substratkvalitet og lukkestoff fra predatorer</i>	5
Ny medarbeider	6
<i>Nicolás J. I. Rodríguez</i>	6
Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier	6
<i>Hurrah for a BIO initiative to Forskningsdagene!</i>	6
<i>And for something completely different</i>	6
Nye artikler	6
<i>Stefan Ekman: molekylær fylogeni i lav-slekt</i>	6
<i>Lawrence Kirkendall: artsinvasjoner skjer også i gamle tropiske regnskoger</i>	7

Denne ukas viktigste

Viktige tidsfrister

Mer info om følgende utlysninger og mange flere (inkl. løpende, dvs. uten frister) finner du [her](#)

Husk å sende søknadsutkastet til post@bio.uib.no 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

28. sep	-SYNTHESIS: access to taxonomic Resources in Europe	1. okt	- Forskningsrådets BIP og KMB (skissefrist) - Nordic Marine Academy: Forskerkurs
30. sep	- COST - ESF: Thermal adaptations in ectotherms	10. okt	HAVBRUK: BIP
		17. okt	FP7: Marie Curie: Reintegration Grants

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	E-post:	Jarl Giske:
Postboks 7803	Bioblokken, 3. etg.	+47 55 58 44 00	post@bio.uib.no	Tlf 84403
N-5020 Bergen	Høyteknologisenteret	Telefaks:	Internett:	Mob 9920 5975
Norge	i Bergen.	+47 55 58 44 50	http://www.bio.uib.no	
	Thormøhlensgate 55			

Essentials in English

Mandatory fire-safety training for all employees at UiB

All employees must take a fire-safety course every five years. The first courses will be held in week 43. Electronic registration for the course: <http://registrering.uib.no/brann/>

The official regulations concerning fire prevention measures and inspections state: all employees and leaders will have fire-safety training and the appropriate fire drills covering each individual situation/object as well as understanding the risks inherent in each. New permanent and temporary employees must be given adequate information about appropriate actions to undertake in case of fire before their employment starts.

In order to comply with this regulation, the MatNat Faculty has decided that fire-safety training will be mandatory for all employees and that this training must be renewed every five years. MatNat has paid for a total of 250 places in 10 mini-courses given in week 43. They will do the same during the spring semester, and together the two sessions should just about cover all employees at MatNat.

Beginning next year, MatNat will go together with the other Faculties at UiB to hold sessions each semester so that all new employees will also have a chance to take this mandatory fire-safety training soon after they begin to work. Each department and institute is responsible for keeping track of their employee's status with this mandatory training. This information will now be required during Fire Department inspections.

Finally more bilateral assistance for higher education and research in third-world countries

It is sincerely hoped that this long-awaited advice will be followed up by decision-makers in the Ministry and NORAD

The main conclusion from a working group at the Norwegian Foreign Ministry was that there must be more support for higher education and research in Norwegian assistance plans. The group was established to compile a platform for bilateral assistance for higher education and research in third-world countries. One of its proposals was for a significant increase in this bilateral assistance for higher education and research.

[Read more](#) (in Norwegian)

Siste nytt fra BIO

Ukens bilde

I dag presenterer vi et nytt og forhåpentligvis fast innslag i BIO-INFO: Ukens bilde. Tanken er at vi skal presentere den store bredden ved instituttet for hverandre ved hjelp av gode bilder. Men vi har ikke noe arkiv å hente dem fra, så vi er avhengige av innspill! Har du et godt bilde som illustrerer hva vi driver med ved BIO, enten fra felt/lab, eller folk, eller en situasjon, så er BIO-INFO glad for å få lov til å dele det med hele instituttet.

Samtidig tar vi vare på det og tillater oss å bruke det i andre sammenhenger der BIO trenger en god illustrasjon.

Hilsen Jarl Giske

Obligatorisk brannvernopplæring for alle ansatte

Alle ansatte ved fakultetet skal ta brannvernkurs hvert femte år. Årets kurs går i uke 43.

Elektronisk påmelding til brannvernopplæringen finner du her: <http://registrering.uib.no/brann/>

I forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn heter det i §3-3: "I ethvert særskilt brannobjekt skal alle ansatte og ledere ha brannvernopplæring og gjennomføre regelmessige brannøvelser som står i forhold til risikoen i objektet. Nyansatte og vikarer skal ha tilstrekkelig informasjon om opptreden i en brannsituasjon før de settes i arbeid."

For å tilfredsstill forskriften har fakultetet bestemt at brannvernopplæring skal være obligatorisk for alle ansatte ved fakultetet og at denne type opplæring skal fornyes hvert 5. år. Fakultetet har i første omgang kjøpt opp 250 plasser fordelt på 10 kurs i uke 43. Fakultetet vil også kjøpe ca tilsvarende antall plasser for vårsemesteret og regner med dette å ha gitt tilbud til majoriteten av våre ansatte. Etter vårkursene vil fakultetet i samarbeid med andre UiB-avdelinger arrangere kurs hvert semester slik at alle nyansatte innen kort tid får tilbud om obligatorisk opplæring. Det vil bli

avdelings-/instituttleders ansvar å holde oversikt over hvem av deres ansatte som har gjennomført obligatorisk opplæring. Denne form for dokumentasjon er også påkrevd å kunne legge frem når brannvesenet er på tilsynsrunder.

Fakultetet vil sende lister over ansatte som har deltatt på kursene til de respektive lederne etter endt kurs.

Knut Krzywinski har laget film om miljøvern og kulturlandskap

- Bilder og lyd kan fortelle og gi mer kunnskap enn tekst alene, sier Knut Krzywinski ved Institutt for biologi. Han valgte å spille på myter og sagn for å øke ungdoms bevissthet om sin europeiske kulturlandskapsarv. Les mer [På høyden](#) ..

Win-win with culture mixing

International PhD students have additional challenges compared with their Norwegian counterparts, but these do not out-weigh the advantages of living and studying in a different culture.

Chitra Bahdur Baniya (right) and **Bishnu Prasad Regmi** (left) come from Nepal. Chitra is in the final stages of his PhD work, while Bishnu just arrived last January.

Chitra's work involves primary succession following glacier recession – an extremely pertinent topic to both Norway and Nepal. Bishnu's project involves more basic biology, and could serve as a model ecological system: how the presence / absence of a major predator effects an ecosystem.

In many countries, including Norway, students are encouraged to spend some time abroad. Chitra says that in Nepal there is a kind of belief that to be a truly patriotic Nepalese, one must spend time away for a few years.

No matter what your homeland, experiences abroad have many potential positive effects. They can facilitate international networking and

exchanges of ideas as well as providing exposure to different working and learning cultures, or to particular expertise. A fascinating secondary effect of a stay abroad is the opportunity it gives one to reflect more objectively on one's own culture.

Both Chitra and Bishnu enjoyed participating in the BIO+ day at Lyngheisenteret. Chitra spoke of the internal migration from the high mountains to the cities in Nepal. He wants to take back to Nepal the

message he learned from Lyngheisenteret about the importance of preserving something of a country's cultural heritage; the life that has existed for centuries in the high passes of the Himalayas is an ancient mode of living similar to life for thousands of years along the coast of western Europe.

Anne Bjune i BTs klimapanel

Har du spørsmål om monsterregn, fortidsklima eller ismelting i Arktis? Nå kan du få svar fra bt.no sitt nye klimapanel. De forsker på ekstremvær, sjøis, historiske klimaendringer, vegetasjon og marine økosystemer. Til sammen utgjør de åtte ekspertene det nye klimapanelet på bt.no og skal svare på spørsmål fra leserne. Les mer i [bt.no](#) ..

Har du lyst på alle heftene av Sarsia?

Først til de som ikke vet hva *Sarsia* er. Det var professor Hans Brattström som i 1961 bestemte at UiBs marinbiologiske stasjon måtte holde seg med sitt eget tidsskrift. Dette var i en periode da forskere fra hele Europa kom til Espeland for å arbeide med marin biodiversitet, og *Sarsia* ble fort et

ledende internasjonalt tidsskrift innen marinbiologi. Men tida gikk, og vi klarte ikke å konkurrere med de store forlagene. Tidlig i dette århundre fikk forlaget Taylor & Francis overta rettighetene til tidsskriftet, og fra 2005 ble *Sarsia* slått sammen med søstertidsskriftet *Ophelia* i Helsingør til nyskapingen *Marine Biology Research*. Her deler UiB/BIO det redaksjonelle ansvaret med Havforskningsinstituttet (som nå har redaktøren) og Marinbiologisk laboratorium i Helsingør.

Men det som saken nå gjelder er at Universitetsbiblioteket har behov for å rydde. De har 40 meter med *Sarsia*-hefter stående, og spør nå om BIO er interessert i å overta dette. BIO kan ta imot 5 kopier av alle hefter, og det samme har Havforskningsinstituttet sagt. Men av de aller fleste hefter av *Sarsia* som er utgitt siden 1961, har UB langt flere eksemplarer enn disse 10. Har du lyst på et (nesten fullstendig) sett av *Sarsia*? Ta kontakt med Elin Holm, så setter hun deg på lista. Først til mølla ...

Ukens bilde

Blekkspruten Dumbo

Figure legend / title: *Cirroteuthis muelleri*

Photographer (date): ROV image, GEOBIO cruise aboard the *G.O. Sars* 06.07.07

Description: During the GEOBIO cruise this summer aboard the *G.O. Sars* we were extremely lucky to have seen specimens of this octopus on three successive days in three successive dives. The last day we took around 8 minutes of video footage!

Dr Mike Vecchione, a well-known cephalopod expert and MAR-ECO scientist (works at the Smithsonian National Museum of Natural History) identified the octopus. He says: "It is an excellent picture of a *Cirroteuthis muelleri*. I am envious." Check out this [web site](#).

Ukens bilde

You are invited to submit photos (electronically!) for a new column in BIO-IINFO – "Ukens bilde". Please include a very short description and credit information.

Figure legend / title:

Photographer (date):

Description:

Picture can be of researchers / students in action, technology, organisms, field sites ... Please send your pictures to Ukensbildekomiteen c/o Elinor Bartle (preferable format jpg, gif; size around 300px sq; saved for web - under 60kb).

Siste nytt fra verden rundt oss

Mer bilateral bistand til høyere utdanning og forskning i utviklingsland

Endelig: dette signalet har vi ventet lenge på, og vi håper at rådet følges av de som bestemmer i departementet og NORAD:

Det må satses mer på høyere utdanning og forskning i norsk bistand. Dette er hovedkonklusjonen til en arbeidsgruppe nedsatt av Utenriksdepartementet for å utarbeide en plattform for bilateral bistand til høyere utdanning og forskning i utviklingsland. Arbeidsgruppen foreslår bl.a. en betydelig vekst i den bilaterale støtten til høyere utdanning og forskning. [Les mer..](#)

Fakultetsstyremøte

Sakspapirene til møtet 26. september ligger [her](#).

Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter

Timeless reminders for EU applicants

The open information and discussion meeting on [FP7](#) at Vitensenter, hosted by Møteplass marin was perhaps more relevant to industry, but it touched on some timeless themes relating to EU funding.

- (1) know the programme themes – even if your work is not a title of one of the [major themes](#), related areas may well be a part of one of the programmes (some have broad descriptions)
- (2) start building networks with researchers in your field in other lands BEFORE the calls for applications come out – who is working in your area? who would you like to work with? who has a technique / equipment you would like access to? who has a lab you would like to send a student to, or would like to visit yourself? who can you rely on to complete reports on time?!!***the EU favours networks of at least 5 countries
- (3) there are a number of [calls](#) over the FP7 funding period – keep informed - be ready to try several times
- (4) there are resources at BIO and [UiB](#) and NFR to help support you when applying – ASK!!
- (5) participate in several EU-funded programmes before you try to co-ordinate one
- (6) think ahead about potential problem issues such as report deadlines, property rights etc.

Avsluttende mastergradseksamen

Hanne Synnøve Øverland: kontrollert celledød i immunceller hos laks

Hanne Synnøve Øverland holder onsdag 26. september avsluttende presentasjon av sin mastergradsoppgave i Fiskehelse.

Tittel på oppgaven: Apoptose i TO-celler og leukocyttter fra Atlantisk laks (*Salmo salar* L.)

Veiledere: Heidrun Wergeland, Eirin Fausa Nilsen

Sensor: Ragna Heggebø, Veterinærinstituttet. Bisitter: Ole Bent Samuelsen

Tid og Sted: Onsdag 26. september, k. 10:15, Jahnebakken 5, Aud. 101

Alle interesserte velkommen!

Veronika Tkachenko: opptak av antioksidanter og enzymer fra fôr hos laks

Veronika Tkachenko holder torsdag 27. september avsluttende presentasjon av sin mastergradsoppgave i Kvalitet og foredling av sjømat.

Tittel på oppgaven: Effects of synthetic antioxidants and light exposure on fish oil oxidation and effects of graded levels of CoQ10 in fish feed on accumulation in fillet and liver of Atlantic salmon (*Salmo salar* L.)

Veileder: Ragnar Nortvedt, Kristin Hamre, Åge Oterhals.

Sensor: Rolf Erik Olsen, IMR. Bisitter: Jon Vidar Helvik

Tid og Sted: Torsdag 27. September, Konferanserom B, Bergen Vitensenter, Marineholmen

Alle interesserte velkommen!

Kjerstin Longva Nilsen: hummeratferd påvirkes av substratkvalitet og luktstoff fra predatorer

Kjerstin Longva Nilsen holder fredag 28. september avsluttende presentasjon av sin mastergradsoppgave i marinbiologi - akvatisk økologi.

Tittel på oppgaven: How predator kairomones and substrate quality influence the behaviour of the European Lobster (*Homarus gammarus*)

Veiledere: Per Jakobsen, Anders Fernø, Gro Van der Meer. Sensor: Terje Svaasand

Tid og Sted: Fredag 28. september, kl. 10:15, Seminarrom 328C1, HIB, bioblokken 3. etasje

Alle interesserte velkommen!

Ny medarbeider

Nicolás J. I. Rodríguez started as a PhD-student August 6th 2007 at BIO. He is connected to the 'Programme of regions and regionalisation studies', which is a new multidisciplinary programme established at the UiB. He has a master in Water Resources and Coastal Management, and wrote his master thesis about the implementation of the EU Water Framework Directive in Norway and England.

At the 'Programme of regions and regionalisation studies' he will work with analysis of environmental management and ecoregional initiatives in a multidisciplinary context. His main focus will be on the Barents Sea Plan performing a study of planning models for ecosystem approach, governance and models of environmental risk analysis. His work will be performed under guidance of **Rune Rosland** (BIO) and Sigrid Eskeland Schütz (Faculty of Law).

Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier

Hurrah for a BIO initiative to Forskningsdagene!

Popular Science lecture: Av og til er en nanometer nok

Speakers: [Aud Larsen](#) og [Ruth-Anne Sandaa](#), forskere i polarårprosjektet PAME-Nor, Institutt for biologi, Universitetet i Bergen

When and where: Saturday 22 September 14:30 at Bergen kunsthall

Bittesmå ting får store konsekvenser

Hver dag foregår det en dramatisk kamp på liv og død blant de minste organismene i havet: Hvem vinner kampen om de begrensede ressursene når omgivelsene endrer seg? Fordraget ser nærmere på marine alger, bakterier og virus i arktiske strøk.

En nanometer er lik en milliarddels meter.

[More on Forskningsdagene](#) (**[Runar Thyrhaug](#) is also a BIO contributor to Forskningsdagene with a school project on 21 Sept.)

And for something completely different ...

In case you do something OTHER than Biology, [here is information](#) about the autumn lecture series at Bryggen Museum Wednesday evenings.

Nye artikler

Stefan Ekman: molekylær fylogeni i lav-slekt

Nasborg RR, Ekman S & Tibell L 2007. Molecular phylogeny of the genus *Lecania* (Ramalinaceae, lichenized Ascomycota). MYCOLOGICAL RESEARCH 111: 581-591

Abstract: The molecular phylogeny of the lichen genus *Lecania* was investigated using nucleotide sequences from the mt-SSU rRNA, the ITS region of the nu-YDNA, and the RNA polymerase II second largest subunit. Forty-six species representing *Lecania* and other genera likely to influence the phylogeny were included in the study. Phylogenetic reconstructions were carried out using Bayesian inference, ML, and MP approaches. *Lecania*, as traditionally circumscribed, is not a monophyletic genus. However, a monophyletic group containing a large number of *Lecania* species, including the type species *L. fuscella*, was discovered in the analysis, and recognition of *Lecania* sensu stricto is suggested. *L. baeomma*, *L. glauca*, *L. gerlachei*, *L. brialmontii*, *L. racovitzae*, *L. hyalina* (alias *Biatora globulosa*), *L. chlorotiza*, *L. naegelii*, and *L. furfuracea* do not belong in *Lecania* s. str., although the latter two are closely related to *Lecania* s. str. Representatives of the genus *Bilimbia* form a well-supported group, as does the 'Thamnolecania' group containing the Antarctic *Tecania*' species, *L. gerlachei*, *L. brialmontii*, and *L. racovitzae*. An alternative to recognizing these two genera would be a wider circumscription of *Bilimbia* to include the 'Thamnolecania' group as well as affiliated taxa.

Lawrence Kirkendall: artsinvasjoner skjer også i gamle tropiske regnskoger

Kirkendall LR & F Ødegaard 2007. Ongoing invasions of old-growth tropical forests: establishment of three insectivorous beetle species in southern Central America (Curculionidae: Scolytinae). *Zootaxa* 1588: 53-62

Abstract Old-growth tropical forests are widely believed to be immune to the establishment of alien species. Collections from tropical regions throughout the world, however, have established that this generalization does not apply to inbreeding host generalist bark and ambrosia beetles. Scolytine saproxylophages are readily spread by shipping, inbreeders can easily establish new populations, and host generalists readily find new breeding material, apparently regardless of stage of forest succession. Consequently, many inbreeding scolytines are globally distributed and abundant in all forest types, often being among the dominant species in their wood-borer communities. We report the recent introductions to lower Central America of two Old World inbreeding ambrosia beetles: *Xylosandrus crassiusculus*, which breeds primarily in smaller diameter trunks, small branches, and twigs, and *Xyleborinus exiguus*, which is apparently not size selective. We also document the establishment of *Euwallacea fornicatus* in the region, known previously from a single collection in Panama. *Xylosandrus crassiusculus* and *E. fornicatus* are notorious agricultural and forestry pests, as are several previously established alien species in the region. Studying the spread of species such as these three new arrivals into millions of years-old faunas could help us to understand if the saproxylic communities of old-growth tropical forests are peculiarly vulnerable to invasion.